KONVENCIJA DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO TARPVALSTYBINIAME KONTEKSTE (ESPOO, 1991)

Šios Konvencijos Šalys,

atsižvelgdamos į planuojamos veiklos ir aplinkos tarpusavio sąveiką bei planuojamos veiklos poveikio aplinkai pasekmes,

patvirtindamos, jog būtina užtikrinti palankią aplinkai ir tausojančią plėtrą,

tvirtai pasiryžusios plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą poveikio aplinkai vertinimo srityje, ypač tarpvalstybiniame kontekste,

įsitikinusios, kad būtina ir svarbu laikytis tokios politikos, kuria būtų siekiama išvengti esminio nepalankaus poveikio aplinkai, jį mažinti bei kontroliuoti, ypač tarpvalstybiniame kontekste,

remdamosi Jungtinių Tautų įstatų atitinkamais straipsniais, Stokholmo konferencijos Žmogaus aplinkos klausimais deklaracija, Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje konferencijos (SBEK) baigiamuoju aktu ir valstybių – SBEK dalyvių – susitikimų Madride ir Vienoje baigiamaisiais dokumentais,

sveikindamos valstybių veiklą, užtikrinančią, kad laikantis jų vidaus teisinių bei administracinių nuostatų ir valstybinės politikos, yra atliekamas poveikio aplinkai vertinimas,

suprasdamos, kad būtina skirti visapusišką dėmesį aplinkos veiksniams pradiniame sprendimo priėmimo procese, atliekant poveikio aplinkai vertinimą visais atitinkamais administraciniais lygiais kaip būtiną priemonę gerinti patikimumą informacijos, pateikiamos priimant sprendimus, kad jie būtų palankūs aplinkai, kreipiant išskirtinį dėmesį į esminio nepalankaus poveikio mažinimą, ypač tarpvalstybiniame kontekste,

atsižvelgdamos į tarptautinių organizacijų pastangas skatinti poveikio aplinkai vertinimą tiek valstybiniu, tiek ir tarptautiniu lygiu, ir įvertindamos Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos vadovaujamą darbą poveikio aplinkai vertinimo srityje, ypač Poveikio aplinkai vertinimo seminaro rezultatus (1987 m. rugsėjis, Varšuva, Lenkija), taip pat pažymėdamos poveikio aplinkai vertinimo tikslus ir principus, priimtus Jungtinių Tautų aplinkos apsaugos programos valdymo tarybos, ir Ministrų deklaraciją dėl tausojančios plėtros (1990 m. gegužės mėn., Bergenas, Norvegija),

s u s i t a r ė:

1 straipsnis
SĄVOKŲ APIBRĖŽTIS

Šioje Konvencijoje:

I) „Šalys“ – šios Konvencijos susitariančiosios Šalys, jeigu tekste nenurodoma kitaip;

II) „poveikį sukelianti Šalis“ – šios Konvencijos susitariančioji Šalis arba susitariančiosios Šalys, pagal kurių jurisdikciją vykdoma planuojama veikla;

III) „poveikį patirianti Šalis“- tai šios Konvencijos susitariančioji Šalis arba Šalys, kurios gali būti paveiktos planuojamos veiklos tarpvalstybinio poveikio;

IV) „suinteresuotosios Šalys“- tai poveikį sukelianti Šalis ir poveikį patirianti Šalis, kurios, vertindamos poveikį aplinkai, naudoja metodus, atitinkančius šią Konvenciją;

V) „planuojama veikla“ yra bet kokia veikla arba bet koks reikšmingas veiklos pokytis, reikalaujantis priimti atsakingos institucijos sprendimą pagal tinkamas nacionalines procedūras;

VI) „poveikio aplinkai vertinimas“ yra planuojamos veiklos galimo poveikio aplinkai vertinimo nacionalinė procedūra;

VII) „poveikis“ yra planuojamos veiklos bet kokios pasekmės aplinkai, įskaitant pasekmes žmonių sveikatai ir saugumui, florai, faunai, dirvožemiui, orui, vandeniui, klimatui, kraštovaizdžiui, istoriniams paminklams bei kitiems materialiems objektams, arba šių poveikių tarpusavio sąveika;

ši sąvoka taip pat apima šių faktorių poveikį kultūros paveldui arba socialinėms ir ekonominėms sąlygoms;

VIII) „tarpvalstybinis poveikis“ yra bet koks, ne tik visuotinio pobūdžio poveikis rajone, priklausančiame Šalies jurisdikcijai, sukeltas planuojamos veiklos, kurios fizinis šaltinis, visas arba jo dalis, yra kitos Šalies jurisdikcijai priklausančiame rajone;

IX) „atsakinga institucija“ reiškia valstybinę instituciją arba institucijas, kurios nors Šalies skiriamas atsakingas už šios Konvencijos nuostatų vykdymą, ir instituciją arba institucijas, kurioms ta Šalis suteikia įgaliojimus priimti sprendimus, susijusius su planuojama veikla;

X) „visuomenė“ – tai vienas ar daugiau fizinių arba juridinių asmenų.

2 straipsnis
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šalys pavieniui ar kartu imasi visų reikiamų ir veiksmingų priemonių, kad būtų išvengta planuojamos veiklos esminio nepalankaus tarpvalstybinio poveikio aplinkai, taip pat šiam poveikiui sumažinti ir kontroliuoti.

2. Kiekviena Šalis imasi būtinų teisinių, administracinių ar kitokių priemonių šios Konvencijos nuostatoms vykdyti, atsižvelgdama į I priede išvardytas planuojamos veiklos rūšis, kurios gali sukelti esminį nepalankų tarpvalstybinį poveikį, priima poveikio aplinkai vertinimo procedūrą, kuria suteikiama galimybė dalyvauti visuomenei, rengia poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, nurodytus II priede.

3. Poveikį sukelianti Šalis užtikrina, kad, laikantis šios Konvencijos nuostatų, poveikio aplinkai vertinimas bus atliekamas iki priimant sprendimą sankcionuoti arba pradėti planuojamą veiklą, aptartą I priede ir galinčią daryti esminį nepalankų tarpvalstybinį poveikį.

4. Pagal šios Konvencijos nuostatas poveikį sukelianti Šalis praneša poveikį patiriančioms Šalims apie planuojamą veiklą, nurodytą I priede, galinčią daryti esminį nepalankų tarpvalstybinį poveikį.

5. Suinteresuotosios Šalys bet kurios iš jų iniciatyva konsultuojasi dėl planuojamos veiklos rūšies arba rūšių, kurios nenurodytos I priede, bet gali daryti esminį nepalankų tarpvalstybinį poveikį, ir dėl to, ar reikia tą veiklos rūšį arba rūšis vertinti taip, lyg jos būtų nurodytos I priede. Jeigu šios Šalys susitaria, tai tokios veiklos rūšiai arba rūšims turi būti taikoma nurodyta tvarka. Bendrųjų kriterijų nustatymo principai, padedantys nustatyti esminį nepalankų poveikį, išvardyti III priede.

6. Pagal šios Konvencijos nuostatas poveikį sukelianti Šalis suteikia rajonų, kurie tikriausiai bus pažeisti, visuomenei galimybę dalyvauti planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo atitinkamose procedūrose ir užtikrina, kad ši galimybė, suteikta poveikį patiriančios Šalies visuomenei, bus lygiavertė galimybei, suteiktai poveikį sukeliančios Šalies visuomenei.

7. Pagal šios Konvencijos nuostatas poveikio aplinkai vertinimas atliekamas ne žemesniame kaip planuojamos veiklos projektų lygyje. Esant galimybei, Šalys stengiasi taip pat panaudoti poveikio aplinkai vertinimo principus politikoje, planuose ir programose.

8. Šios Konvencijos nuostatos nedraudžia Šalims taikyti savo valstybės įstatymus, kitus teisės aktus, administracines nuostatas arba galiojančią teisinę praktiką informacijai apsaugoti nuo viešumo, kuris gali atskleisti gamybines ir komercines paslaptis arba pažeisti nacionalinio saugumo interesus.

9. Šios Konvencijos nuostatos, susitarus dviem ar daugiau Šalių, nedraudžia taikyti griežtesnių priemonių negu tos, kurios nurodytos šioje Konvencijoje.

10. Šios Konvencijos nuostatos neturi įtakos Šalių tarptautiniams įsipareigojimams, susijusiems su veikla, kuri daro arba gali daryti tarpvalstybinį poveikį.

3 straipsnis
PRANEŠIMAS

1. Dėl planuojamos veiklos, galinčios turėti esminį nepalankų tarpvalstybinį poveikį, rūšies, nurodytos I priede, poveikį sukelianti Šalis, kad būtų užtikrintos reikiamos ir veiksmingos konsultacijos pagal 5 straipsnį, turi kaip galima greičiau ir ne vėliau negu savo šalies visuomenę informuoti apie planuojamą veiklą bet kurią Šalį, kuri, jos nuomone, gali tapti poveikį patiriančia Šalimi.

2. Šiame pranešime turi būti, inter alia:

a) informacija apie planuojamą veiklą, apimanti bet kokią turimą informaciją apie galimą tos veiklos tarpvalstybinį poveikį;

b) informacija apie galimą sprendimą;

c) priimtinas terminas, iki kurio pagal šio straipsnio 3 punktą būtina pateikti ataskaitą, įvertinant planuojamos veiklos pobūdį; ir gali būti įtraukta informacija, nurodyta šio straipsnio 5 punkte.

3. Poveikį patirianti Šalis turi atsakyti poveikį sukeliančiai Šaliai per pranešime nurodytą laikotarpį, patvirtindama, kad gavo pranešimą, ir nurodyti, ar ji dalyvaus poveikio aplinkai vertinimo procese.

4. Jeigu poveikį patirianti Šalis nurodo, kad ji neketina dalyvauti poveikio aplinkai vertinimo procese arba jeigu ji neatsako per pranešime nurodytą laikotarpį, šio straipsnio 5,6,7, 8 punktų ir 4-7 straipsnių nuostatos netaikomos. Šiuo atveju nevaržoma poveikį sukeliančios Šalies teisė atlikti poveikio aplinkai vertinimą remiantis savo nacionalinės teisės normomis ir galiojančia praktika.

5. Gavus poveikį patiriančios Šalies atsakymą apie jos norą dalyvauti poveikio aplinkai vertinimo procese, poveikį sukelianti Šalis, jei dar to nepadarė, turi pateikti poveikį patiriančiai Šaliai:

a) atitinkamą informaciją apie poveikio aplinkai vertinimo procedurą ir nurodyti pastabų pateikimo terminus;

b) atitinkamą informaciją apie planuojamą veiklą ir apie jos galimą esminį nepalankų tarpvalstybinį poveikį.

6. Poveikį sukeliančios Šalies prašymu poveikį patirianti Šalis visų pirma turi pateikti suprantamą informaciją apie potencialiai veikiamą aplinką, kuri priklauso poveikį patiriančios Šalies jurisdikcijai, jeigu ši informacija reikalinga poveikio aplinkai vertinimo dokumentams rengti. Ši informacija pateikiama nedelsiant ir pagal nusistovėjusią tvarką per bendras institucijas, jeigu tokios yra.

7. Jeigu kuri nors Šalis mano, kad ji bus paveikta esminio tarpvalstybinio planuojamos veiklos, nurodytos 1 priede, poveikio ir jeigu nebuvo gautas joks pranešimas pagal šio straipsnio 1 punktą, tada poveikį patiriančios Šalies prašymu suinteresuotosios Šalys keičiasi reikalinga informacija dėl galimybės svarstyti, ar tai bus esminis nepalankus tarpvalstybinis poveikis. Jeigu šios Šalys sutinka, kad tai bus esminis nepalankus tarpvalstybinis poveikis, tada naudojamos atitinkamos šios Konvencijos nuostatos. Jeigu šios Šalys neturi bendros nuomonės dėl to, ar bus esminis nepalankus poveikis, tada bet kuri Šalis pagal IV priedo nuostatas gali pasiūlyti apsvarstyti šį klausimą Komisijoje, kad sužinotų jos nuomonę apie esminio nepalankaus tarpvalstybinio poveikio tikimybę, jeigu Šalys nesusitarė kitais būdais sureguliuoti šio klausimo.

8. Suinteresuotosios Šalys turi užtikrinti, kad poveikį patiriančios Šalies rajonuose, kurie gali būti paveikti, visuomenė bus informuota ir turės galimybę pareikšti pastabas ar prieštaravimus dėl planuojamos veiklos ir kad šios pastabos ar prieštaravimai bus perduoti kompetentingoms poveikį sukeliančios Šalies institucijoms arba tiesiogiai, arba, jei tai būtina, per poveikį sukeliančią Šalį.

4 straipsnis
DOKUMENTŲ DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO RENGIMAS

1. Į dokumentus dėl poveikio aplinkai vertinimo, kurie teikiami atsakingoms (poveikį sukeliančioms) Šalies institucijoms, turi būtinai įeiti minimali informacija, nurodyta II priede.

2. Poveikį sukelianti Šalis atitinkamu būdu per bendrą instituciją, jeigu tokia yra, turi pateikti poveikį patiriančiai Šaliai dokumentus dėl poveikio aplinkai vertinimo. Suinteresuotosios Šalys turi užtikrinti, kad šie dokumentai bus išplatinti institucijoms ir poveikį patiriančios Šalies visuomenės rajonuose, kurie gali būti paveikti, taip pat teikti pastabas poveikį sukeliančios Šalies atsakingai institucijai tiesiogiai arba, kai tai būtina, per Šalį vykdytoją priimtinais terminais iki priimant galutinį sprendimą dėl planuojamos veiklos.

5 straipsnis
KONSULTACIJOS, VYKSTANČIOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO DOKUMENTŲ PAGRINDU

Poveikį sukelianti Šalis, parengusi dokumentus dėl poveikio aplinkai vertinimo, nedelsdama turi surengti konsultacijas su atitinkama poveikį patiriančia Šalimi dėl planuojamos veiklos potencialaus tarpvalstybinio poveikio ir priemonių jam sumažinti arba pašalinti.

Konsultacijose gali būti svarstoma:

a) planuojamos veiklos galimos alternatyvos, tarp jų ir nuostata nesiimti jokios veiklos, ir įmanomos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti esminį nepalankų poveikį bei vykdyti poveikio padarinių monitoringą poveikį sukeliančios Šalies lėšomis;

b) kitos galimos tarpusavio pagalbos formos dėl planuojamos veiklos bet kokio esminio nepalankaus tarpvalstybinio poveikio sumažinimo;

c) bet kokie kiti su planuojama veikla susiję klausimai.

Pradiniame tokių konsultacijų etape Šalys sprendžia klausimą dėl jų priimtinos trukmės. Bet kokios tokios konsultacijos gali būti vykdomos per atitinkamą bendrą instituciją, jei tokia yra.

6 straipsnis
BAIGIAMASIS SPRENDIMAS

1. Šalys turi užtikrinti, kad galutiniu sprendimu dėl planuojamos veiklos būtų reikiamai įvertinti planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo rezultatai, įskaitant poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, taip pat šių dokumentų pastabas, gautas pagal 3 straipsnio 8 punktą ir 4 straipsnio 2 punktą, ir 5 straipsnyje aptartų konsultacijų išvados.

2. Poveikį sukelianti Šalis turi informuoti poveikį patiriančią Šalį apie galutinį sprendimą dėl planuojamos veiklos ir nurodyti priežastis bei motyvus, kuriais pagrįstas sprendimas.

3. Jeigu suinteresuotąją Šalį pasiekia papildoma informacija dėl planuojamos veiklos esminio tarpvalstybinio poveikio, kurios nebuvo sprendimo priėmimo metu ir kuri galėtų turėti įtakos šiam sprendimui, o numatyta veikla dar nepradėta, tai ši Šalis turi nedelsdama informuoti kitą suinteresuotąją Šalį arba suinteresuotąsias Šalis. Jeigu viena iš suinteresuotųjų Šalių prašo, turi būti surengtos konsultacijos, kuriose aptariama, ar būtina peržiūrėti sprendimą.

7 straipsnis
POPROJEKTINĖ ANALIZĖ

1. Atsižvelgdamos į galimą esminį neigiamą tarpvalstybinį poveikį aplinkai, kuris vertinamas laikantis šios Konvencijos, suinteresuotosios Šalys, bet kurios iš jų prašymu nustato, ar reikia atlikti poprojektinę analizę ir jeigu ji bus atliekama, tai kokio masto. Bet kokia atliekama poprojektinė analizė turi būtinai apimti šios veiklos stebėjimą ir bet kokio neigiamo tarpvalstybinio poveikio nustatymą. Kai kurie šio stebėjimo ir nustatymo tikslai nurodyti V priede.

2. Jeigu atlikus poprojektinę analizę poveikį sukelianti Šalis arba poveikį patirianti Šalis turi pakankamą pagrindą daryti išvadą, kad esminis neigiamas tarpvalstybinis poveikis yra, arba jei nustatyti aspektai, galintys sukelti tokį poveikį, ji nedelsdama informuoja apie tai kitą Šalį. Vėliau suinteresuotosios Šalys surengia konsultacijas dėl priemonių, kurių būtina imtis poveikiui sumažinti arba pašalinti.

8 straipsnis
DVIŠALIS IR DAUGIAŠALIS BENDRADARBIAVIMAS

Šalys gali toliau laikytis galiojančių susitarimų arba sudaryti naujus dvišalius arba daugiašalius susitarimus arba kitus sutarimus dėl savo įsipareigojimų vykdymo laikantis šios Konvencijos. Tokie susitarimai arba kiti susitarimai gali būti sudaromi pagal VI priede pateiktus punktus.

9 straipsnis
TYRIMŲ PROGRAMOS

Šalys turi skirti didelį dėmesį konkrečioms tyrimų programoms parengti arba jas aktyviau vykdyti tokiais tikslais:

a) metodų, kuriais kokybiškai ir kiekybiškai vertinamas planuojamos veiklos poveikis, tobulinimas;

b) išsamesnis priežasčių ir padarinių ryšių bei jų įtakos visuotiniam aplinkos valdymui aiškinimas;

c) sprendimų analizė ir monitoringas, siekiant sumažinti ar panaikinti planuojamos veiklos poveikį;

d) metodų, kuriais siekiama skatinti kūrybinę paiešką aplinkos požiūriu pagrįstų alternatyvų planuojamai veiklai, gamybai ir vartojamiems gaminiams, plėtojimas;

e) poveikio aplinkai vertinimo principų taikymo metodologijos plėtra makroekonominiu lygiu.

Šalys keičiasi pirmiau išvardytų programų rezultatais.

10 straipsnis
PRIEDŲ STATUSAS

Šios Konvencijos priedai yra neatskiriama Konvencijos dalis.

11 straipsnis
ŠALIŲ SUSITIKIMAI

1. Šalys turi rengti susitikimus, kiek tai įmanoma, vienu metu su EEK šalių vyriausybių vyresniųjų patarėjų kasmetinėmis sesijomis dėl aplinkos ir vandens išteklių problemų. Pirmasis Šalių susitikimas turi būti surengtas ne vėliau kaip po vienerių metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos. Vėliau susitikimų tikslingumas ir jų terminai nustatomi Šalių susitikime arba pagal bet kurios iš Šalių pateiktą prašymą raštu, jei per 6 mėnesius nuo tos dienos, kai Sekretoriatas praneša Šalims apie tą prašymą, jį palaikys ne mažiau kaip vienas trečdalis Šalių.

2. Šalys turi nuolat kontroliuoti šios Konvencijos vykdymą ir tuo tikslu:

a) stebėti Šalių politiką ir metodologinį požiūrį į poveikio aplinkai vertinimą, kuris reikalingas norint toliau tobulinti poveikio aplinkai vertinimo procedūras tarpvalstybiniame kontekste;

b) keistis patirtimi ir informacija, sukaupta sudarant ir vykdant dvišalius ir daugiašalius susitarimus arba kitus susitarimus dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste;

c) jei reikia, naudotis kompetentingų tarptautinių institucijų arba mokslinių komisijų paslaugomis sprendžiant metodologinius ir techninius klausimus, kylančius siekiant šios Konvencijos tikslų;

d) pirmajame savo susitikime aptarti ir konsensuso keliu priimti savo susitikimų procedūros taisykles;

e) išnagrinėti ir prireikus priimti pasiūlymus šios Konvencijos pataisoms;

f) išnagrinėti ir imtis bet kokių papildomų priemonių, kurios gali būti reikalingos siekiant šios Konvencijos tikslų.

12 straipsnis
BALSAVIMO TEISĖ

1. Kiekviena šios Konvencijos Šalis turi vieną balsą.

2. Kaip bendros taisyklės, numatytos šio straipsnio 1 punkte, išimtis, regioninės ekonominio integravimo organizacijos pasinaudoja savo balsavimo teise, svarstant jų kompetencijai priklausančius klausimus, turėdamos tiek balsų, kiek yra jų valstybių narių tarp šios Konvencijos Šalių. Tokios organizacijos netenka balsavimo teisės, jeigu jų valstybės narės pasinaudoja savo balsavimo teise, ir atvirkščiai.

13 straipsnis
SEKRETORIATAS

Europos ekonominės komisijos atsakingasis sekretorius atlieka šio sekretoriato funkcijas:

a) šaukia ir rengia Šalių pasitarimus;

b) perduoda Šalims pranešimus ir kitą informaciją, gautą pagal šios Konvencijos nuostatas;

c) vykdo kitas funkcijas, kurios gali būti numatytos šioje Konvencijoje arba kurios gali būti Šalių nustatytos.

14 straipsnis
KONVENCIJOS PATAISOS

1. Bet kokia Šalis gali siūlyti šios Konvencijos pataisas.

2. Siūlomos pataisos turi būti pateikiamos raštu Sekretoriatui, kuris išplatina jas visoms Šalims. Siūlomos pataisos, jeigu jos buvo Sekretoriato išsiuntinėtos ne vėliau kaip prieš devyniasdešimt dienų iki pasitarimo pradžios, svarstomos eiliniame Šalių pasitarime.

3. Šalys turi dėti visas pastangas konsensusui pasiekti dėl bet kokios šiai Konvencijai pasiūlytos pataisos. Jeigu visos priemonės konsensusui siekti išnaudotos, o prie bendros nuomonės neprieita, tada, kraštutiniu atveju, pataisa priimama trijų ketvirtadalių dalyvaujančių posėdyje ir balsuojančių Šalių balsų dauguma.

4. Depozitaras praneša visoms Šalims apie šios Konvencijos pataisas, priimtas pagal šio straipsnio 3 punktą, susijusias su ratifikavimu, pritarimu arba priėmimu. Jos įsigalioja Šalims, kurios jas ratifikavo, pritarė arba priėmė, po devyniasdešimties dienų nuo tada, kai Depozitaras gavo pranešimus apie jr ratifikavimą, pritarimą arba priėmimą mažiausiai iš trijų ketvirtadalių Šalių. Vėliau bet kokiai kitai Šaliai pataisos įsigalioja devyniasdešimtąją dieną nuo tada, kai Šalis atidavė saugoti ratifikavimo, pritarimo arba priėmimo dokumentą.

5. Šiame straipsnyje sąvoka „dalyvaujančios posėdyje ir balsuojančios Šalys“ reiškia Šalis, dalyvaujančias posėdyje ir balsuojančias „už“ arba „prieš“.

6. Balsavimo procedūra, išdėstyta šio straipsnio 3 punkte, nesudaro precedento būsimiems susitarimams, kurie gali būti priimti Europos ekonominėje komisijoje.

15 straipsnis
GINČŲ SPRENDIMAS

1. Kilus ginčui tarp dviejų arba daugiau Šalių dėl šios Konvencijos aiškinimo arba taikymo, jos siekia ginčą spręsti derybomis arba bet kokiu kitu Šalims priimtinu būdu.

2. Pasirašant, ratifikuojant, priimant šią Konvenciją, prisijungiant prie jos ar bet kada vėliau Šalis gali nusiųsti Depozitarui pareiškimą raštu dėl ginčo, kuris nebuvo išspręstas pagal šio

straipsnio 1 punkto nuostatas; ji pasirenka vieną arba abu iš šių ginčo sprendimo būdų, kaip būtinus aiškinantis su bet kuria kita Šalimi, prisiimančia tokį pat įsipareigojimą:

a) perduoti ginčą Tarptautiniam Teismui;

b) perduoti ginčą arbitražui laikantis procedūros, numatytos VII priede.

3. Jeigu ginčo pusės pasirinktų abu ginčo sprendimo būdus, nurodytus šio straipsnio 2 punkte, tada ginčas gali būti perduotas tiktai Tarptautiniam Teismui, jeigu pusės nesusitaria kitaip.

16 straipsnis
PASIRAŠYMAS

Šią Konvenciją galima buvo pasirašyti Espoo (Suomija) nuo 1991 metų vasario 25 d. iki kovo 1 d., vėliau -Jungtinių Tautų Centrinėje būstinėje Niujorke iki 1991 metų rugsėjo 2 d. Europos Ekonominės Komisijos šalims narėms, taip pat šalims, turinčioms konsultanto statusą Europos Ekonominėje Komisijoje pagal Ekonominės ir Socialinės Tarybos 1947 m. kovo 28 d. 36 (IV) rezoliucijos 8 punktą, ir regioninėms ekonominio integravimo organizacijoms, įsteigtoms nepriklausomų valstybių, Europos Ekonominės Komisijos narių, kurioms jų valstybės narės perdavė įgaliojimus dėl klausimų, reguliuojamų šios Konvencijos, tarp jų ir sudaryti sutartis dėl šių klausimų.

17 straipsnis
RATIFIKAVIMAS, PRIĖMIMAS, PATVIRTINIMAS IR PRISIJUNGIMAS

1. Pasirašiusios šią Konvenciją, valstybės ir ekonominio integravimo regioninės organizacijos turi ją ratifikuoti, priimti, patvirtinti.

2. Prie šios Konvencijos nuo 1991 m. rugsėjo 3 d. gali prisijungti valstybės organizacijos, minėtos 16 straipsnyje.

3. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentai atiduodami saugoti Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui, kuris atlieka Depozitaro funkcijas.

4. Bet kokia 16 straipsnyje minėta organizacija, kuri tampa šios Konvencijos Šalimi, net jeigu nė viena šios organizacijos valstybė narė nėra šios Konvencijos Šalis, turi prisiimti visus įsipareigojimus, tenkančius pagal šią Konvenciją. Tuo atveju, kai viena arba kelios tokios organizacijos valstybės narės yra šios Konvencijos Šalys, ši organizacija ir jos valstybės narės priima sprendimą dėl savo atitinkamų įsipareigojimų vykdyti šią Konvenciją. Tokiais atvejais ši organizacija ir jos valstybės narės negali vienu metu naudotis tomis pačiomis teisėmis, susijusiomis su šia Konvencija.

5. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentuose regioninės ekonominio integravimo organizacijos, minėtos 16 straipsnyje, nurodo savo kompetenciją Konvencijos klausimais. Šios organizacijos taip pat informuoja Depozitarą apie bet kokį atitinkamą savo kompetencijos pasikeitimą.

18 straipsnis
ĮSIGALIOJIMAS

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtąją dieną nuo tada, kai atiduodamas saugoti šešioliktasis ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentas.

2. Bet kokie dokumentai, atiduoti saugoti kokios nors regioninės ekonominio integravimo organizacijos, nelaikomi papildymu dokumentų, atiduotų saugoti tokios organizacijos valstybių narių.

3. Kiekvienai 16 straipsnyje minėtai valstybei arba organizacijai, ratifikavusiai, priėmusiai arba patvirtinusiai šią Konvenciją arba prisijungusiai prie jos, atidavus saugoti šešioliktąjį ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, ši Konvencija įsigalioja tai

valstybei arba organizacijai devyniasdešimtąją dieną nuo tada, kai atiduodamas saugoti ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentas.

19 straipsnis
IŠSTOJIMAS IŠ KONVENCIJOS

Praėjus ketveriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dienos, ši Šalis gali bet kada išstoti iš šios Konvencijos, raštu pranešusi Depozitarui. Bet kuris toks išstojimas įsigalioja devyniasdešimtąją dieną po to, kai Depozitaras gauna pranešimą raštu. Toks išstojimas nesiejamas su šios Konvencijos 3-6 straipsniais dėl planuojamos veiklos, apie kurią buvo pranešta pagal 3 straipsnio 1 punktą arba buvo pateiktas paklausimas pagal 3 straipsnio 7 punktą iki tokio išstojimo įsigaliojimo.

20 straipsnis
AUTENTIŠKI TEKSTAI

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, prancūzų ir rusų kalbomis yra vienodos teisinės galios, atiduodamas saugoti Jungtinių Tautų Atsakingajam sekretoriui.

TAI PATVIRTINDAMI, nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

PRIIMTA Espoo (Suomija) tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt pirmųjų metų vasario dvidešimt penktąją dieną.

_____

PRIEDAI

I PRIEDAS

VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

1. Naftos perdirbimo gamyklos (išskyrus įmones, gaminančias tiktai tepalus iš naftos žaliavos) ir anglies arba bitumuotų skalūnų dujofikacijos ir suskystinimo įranga 500 tonų per dieną arba didesnio pajėgumo.

2. 300 megavatų arba didesnės galios šiluminės elektrinės ir kiti deginimo įrenginiai, taip pat atominės elektrinės ir kiti įrenginiai su branduoliniais reaktoriais (išskyrus tyrimo įrenginius skylančių ir reprodukuojamų medžiagų gamybai ir konversijai, kurių didžiausioji galia neviršija vieno kilovato, esant pastoviai šiluminei apkrovai).

3. Įrenginiai, skirti tik gamybai arba atominiam kurui prisodrinti, panaudotam branduoliniam kurui regeneruoti arba radioaktyviosioms atliekoms surinkti, pašalinti ir perdirbti.

4. Stambūs aukštakrosnių ir marteno krosnių įrenginiai bei spalvotosios metalurgijos įmonės.

5. Asbesto gavybos ir perdirbimo, asbesto ir gaminių, kurių sudėtyje yra asbesto, modifikacijos įrenginiai: gaminių, kurių sudėtyje yra asbesto, – kai pagaminama daugiau kaip 20000 tonų per metus; frikcinės medžiagos – kai per metus pagaminama daugiau kaip 50 tonų; kitų asbesto panaudojimo būdų – naudojant daugiau kaip 200 tonų per metus.

6. Chemijos kombinatai.

7. Automagistralių, greitkelių[*], tolimojo susisiekimo geležinkelių ir oro uostų, turinčių pagrindinį 2100 metrų ilgio ir ilgesnį kilimo ir tūpimo taką, statyba.

8. Naftotiekiai ir dujotiekiai, turintys didelio skersmens vamzdžius.

9. Prekybiniai, taip pat vietiniai vandens keliai ir vietiniai laivybos uostai, kurie gali priimti daugiau kaip 1350 tonų vandentalpos laivus.

10. Atliekų deginimo, cheminio perdirbimo arba toksinių bei pavojingų atliekų laidojimo bei dorojimo įrenginiai.

11. Stambios užtvankos ir vandenvietės.

12. Požeminių vandenų išgavimas, kai per metus išgaunama 10 milijonų m-3 arba daugiau vandens.

13. Celiuliozės ir popieriaus gamyba, kai per dieną pagaminama 200 tonų arba daugiau ore išdžiovintos produkcijos.

14. Metalo rūdų ir anglių didelio masto gavyba ir prisodrinimas vietoje.

15. Angliavandenilių gavyba kontinentiniame šelfe.

16. Stambūs naftos, naftos cheminių ir cheminių produktų sandėliai.

17. Miškų kirtimas dideliuose plotuose.

---

[*] *Šioje Konvencijoje:*

terminas „automagistralė“ reiškia kelią, specialiai suprojektuotą ir nutiestą autotransporto priemonių eismui ir neskirtą pakelės valdoms pasiekti, kuris:

a) turi, išskyrus laikinus atskirus ruožus, atskiras važiuojamąsias abipusio eismo dalis, atskirtas viena nuo kitos eismui nenaudojama skiriamąja juosta, arba išimtiniais atvejais atskirtas kitokiomis priemonėmis;

b) neturi tame pačiame lygyje sankirtų su keliais, geležinkelio arba tramvajaus bėgiais ir pėsčiųjų perėjomis;

c) yra specialiai pažymėtas automagistralės ženklu;

terminas „greitkelis“ reiškia kelią, skirtą autotransporto priemonei ir eismui, į kurį įmanoma įvažiuoti tik nuo kelio pradžios arba reguliuojamomis sankirtomis ir kurio važiuojamojoje dalyje (važiuojamosiose dalyse) uždrausta sustoti bei stovėti.

II PRIEDAS

POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO DOKUMENTŲ TURINYS

Informacijoje, kurią privalu įtraukti į poveikio aplinkai vertinimo dokumentus pagal 4 straipsnį, būtinai turi būti:

a) planuojamos veiklos ir jos tikslų aprašymas;

b) jei reikia, planuojamos veiklos alternatyvų (pvz., geografinio arba technologinio pobūdžio), tarp jų ir atsisakymo nuo veiklos, aprašymas;

c) aprašymas tų aplinkos elementų, kurie gali būti planuojamos veiklos arba jos alternatyvių variantų realiai pažeisti;

d) planuojamos veiklos ir jos alternatyvių variantų galimo poveikio aplinkai aprašymas ir jo dydžio įvertinimas;

e) aprašymas apsaugos priemonių, kuriomis galima sumažinti kenksmingą poveikį aplinkai iki minimumo;

f) konkretus prognozavimo metodų ir jų prielaidų nurodymas, taip pat atitinkamų naudojamų aplinkos duomenų pateikimas;

g) išaiškinimas netikslių žinių ir neapibrėžtumų, kurie buvo aptikti rengiant reikiamą informaciją;

h) jei reikia, trumpas monitoringo ir valdymo programų turinys bei visų planų poprojektinė analizė;

i) kaip įprasta, netechninio pobūdžio reziumė su vaizdinėmis medžiagos pateikimo priemonėmis (žemėlapiais, grafikais ir t. t).

_____

III PRIEDAS

BENDRIEJI KRITERIJAI, PAGAL KURIUOS NUSTATOMA VEIKLOS RŪŠIŲ, NEĮTRAUKTŲ Į I PRIEDĄ, REIKŠMĖ APLINKAI

1. Atsižvelgiant į planuojamos veiklos rūšis, kurioms taikomos 2 straipsnio 5 punkto nuostatos, suinteresuotosios Šalys gali išnagrinėti klausimą, ar ši veiklos rūšis gali daryti esminį poveikį konkrečiai remiantis vienu ar keliais toliau išvardytais kriterijais:

a) Apimtis: Planuojamos veiklos rūšys, kurių mastas šio tipo rūšiai yra didelis;

b) Rajonas: Planuojamos veiklos rūšys, kurios vykdomos ypač jautriuose arba svarbiuose aplinkosaugos rajonuose arba jiems artimuose (pvz., labai drėgnos žemės, apibūdintos Ramsaro konvencijoje, nacionaliniai parkai, rezervatai, gamtos paminklai, mokslo požiūriu įdomios sritys arba archeologijos, kultūros ar istorijos paminklai), taip pat numatomos veiklos rūšys rajonuose, kuriuose dėl planuojamos ūkinės veiklos ypatumų gyventojai gali patirti esminį poveikį;

c) Padariniai: Planuojamos veiklos rūšys, sukeliančios ypač sudėtingą ir neigiamą poveikį, įskaitant tokias poveikio rūšis, kurių padariniai žmonėms ir vertingoms augalijos bei gyvūnijos rūšims arba organizmams yra pavojingi, gresia dabartiniam arba galimam poveikį patiriančio rajono naudojimui ateityje ir gali sudaryti papildomą apkrovą, viršijančią išorinio poveikio lygį, kurį gali atlaikyti aplinka.

2. Tuo tikslu suinteresuotosios Šalys turi išnagrinėti planuojamos veiklos rūšis, įgyvendinamas šalia sienos su kita valstybe, taip pat planuojamos veiklos rūšis, numatomas vykdyti labiau nutolusiuose rajonuose, bet galinčias net ir dideliu atstumu nuo ūkinės veiklos plėtros vietos daryti didelį tarpvalstybinį poveikį.

IV PRIEDAS

PAKLAUSIMO PROCEDŪRA

1. Klausiančioji Šalis arba Šalys turi pranešti Sekretoriatui apie tai, kad ji arba jos siūlo paklausimų komisijai, sudarytai pagal šio priedo nuostatas, išnagrinėti, ar gali kokia nors planuojamos veiklos rūšis, įtraukta į I priedą, turėti esminį neigiamą tarpvalstybinį poveikį. Pranešime nurodomas paklausimo subjektas. Sekretoriatas turi nedelsdamas pranešti visoms Konvencijos Šalims apie šį paklausimą.

2. Paklausimo komisija sudaroma iš trijų žmonių. Klausiančioji šalis ir kita šalis, dalyvaujanti paklausimo procedūroje, turi skirti po vieną mokslinį arba techninį ekspertą, o du taip paskirti ekspertai abipusiu susitarimu paskiria trečiąjį ekspertą, kuris tampa paklausimo komisijos pirmininku. Pastarasis negali būti pilietis nė vienos iš Šalių, dalyvaujančių paklausimo procedūroje, nuolat gyventi kurios nors iš tų valstybių teritorijoje, būti šių Šalių tarnautojas ir negali būti susijęs su šiuo klausimu jokiais kitais aspektais.

3. Jeigu paklausimo komisijos pirmininkas nepaskiriamas per dviejų mėnesių laikotarpį nuo antrojo eksperto paskyrimo, tai Europos Ekonominės Komisijos Atsakingasis sekretorius bet kurios Šalies prašymu turi paskirti pirmininką per kitų dviejų mėnesių laikotarpį.

4. Jeigu viena iš šalių, dalyvaujančių paklausimo procedūroje, nepaskiria eksperto per vieną mėnesį nuo tada, kai gavo Sekretoriato pranešimą, tai kita šalis gali informuoti apie tai Europos Ekonominės Komisijos Atsakingąjį sekretorių, kuris turi paskirti paklausimo komisijos pirmininką per artimiausius du mėnesius. Paskirtasis paklausimo komisijos pirmininkas prašo šalies, kuri nepaskyrė eksperto, padaryti tai per vieną mėnesį. Pasibaigus šiam terminui, pirmininkas turi informuoti Europos Ekonominės Komisijos Atsakingąjį sekretorių, kuris paskiria ekspertą per kitus du mėnesius.

5. Paklausimo komisija priima savas procedūros taisykles.

6. Paklausimo komisija gali naudoti visas reikiamas priemones savo funkcijoms vykdyti.

7. Paklausimo procedūroje dalyvaujančios Šalys turi teikti paramą paklausimo komisijos darbui ir konkrečiai panaudoti visas jų turimas priemones:

a) pateikti jai visus reikiamus dokumentus, sąlygas ir informaciją;

b) prireikus suteikti jai galimybę iškviesti liudininkus arba ekspertus ir išklausyti jų parodymus.

8. Šalys ir ekspertai turi laikytis konfidencialumo dėl bet kokios informacijos, konfidencialiai gautos dirbant paklausimo komisijai.

9. Jeigu viena iš Šalių, dalyvaujančių paklausimo procedūroje, neatvyksta į paklausimo komisiją arba negali pristatyti savo bylos, tai kita Šalis gali prašyti paklausimo komisijos tęsti nagrinėjimą ir baigti darbą. Tai, kad kuri nors iš Šalių nedalyvauja paklausimo komisijoje arba kuri nors iš jų nedalyvauja pristatant savo bylą, nėra kliūtis paklausimo komisijai tęsti darbą ir jį užbaigti.

10. Jeigu paklausimo komisija dėl kokių nors sumetimų nepriima kitokio sprendimo, tai paklausimo komisijos išlaidas, įskaitant jos narių užmokestį, Šalys, dalyvaujančios paklausimo procedūroje, turi pasidalyti po lygiai. Paklausimo komisija turi vykdyti visų savo išlaidų apskaitą ir pristatyti Šalims galutinę šių išlaidų ataskaitą.

11. Bet kuri paklausimo procedūra suinteresuota Šalis, kuriai gali turėti įtakos bylos sprendimas, turi teisę dalyvauti nagrinėjant bylą, jei sutinka paklausimo komisija.

12. Paklausimo komisijos sprendimai procedūriniais klausimais priimami jos narių balsų dauguma. Paklausimo komisijos galutinę nuomonę lemia daugumos jos narių nuomonė; išvadoje parašoma ir atskiroji nuomonė.

13. Paklausimo komisija turi pateikti savo galutinę nuomonę per du mėnesius nuo tos dienos, kai buvo sudaryta, jeigu tik ji nelaiko, jog būtina pratęsti šį terminą laikotarpiui, neviršijančiam dviejų mėnesių.

14. Paklausimo komisijos galutinė nuomonė grindžiama visuotinai priimtais moksliniais principais. Paklausimo komisija turi nusiųsti galutinę nuomonę Šalims, dalyvaujančioms paklausimo procedūroje, ir Sekretoriatui.

_____

V PRIEDAS

POPROJEKTINĖ ANALIZĖ

Tikslai:

a) leidime išdėstytų arba aptartų tvirtinant šią veiklą sąlygų ir poveikio sumažinimo priemonių efektyvumo atitikimo kontrolė;

b) poveikio rūšies analizė, skirta atitinkamam valdymo lygiui užtikrinti ir pasiruošti veiksmams neapibrėžtumo sąlygomis;

c) ankstesnių prognozių patikrinimas, kad įgytoji patirtis būtų panaudojama ateityje analogiškos veiklos atvejais.

_____

VI PRIEDAS

DVIŠALIS IR DAUGIAŠALIS BENDRADARBIAVIMAS

1. Suinteresuotosios Šalys, prireikus, gali sukurti organizacinį mechanizmą arba praplėsti esamų organizacinių mechanizmų įgaliojimus dvišalių ir daugiašalių sutarčių pagrindu, kad ši Konvencija būtų veiksminga.

2. Dvišalėse ir daugiašalėse sutartyse arba kituose susitarimuose gali būti:

a) bet kokie papildomi šios Konvencijos įgyvendinimo reikalavimai, įvertinant konkrečias atitinkamų subregionų sąlygas;

b) organizaciniai, administraciniai ir kiti susitarimai, kurie turi būti pagrįsti abipusio ekvivalentiškumo principais;

c) politikos ir aplinkos apsaugos priemonių derinimas, siekiant, kiek įmanoma, suvienodinti standartus ir metodus, susijusius su poveikio aplinkai vertinimu;

d) identifikavimo, matavimo, prognozavimo ir poveikio įvertinimo metodų rengimas, tobulinimas ir/arba suderinimas ir poprojektinės analizės atlikimas;

e) lyginamųjų aplinkos kokybės duomenų surinkimo, analizės, saugojimo ir laiku platinamų metodų bei programų rengimas ir/arba tobulinimas, siekiant sukaupti poveikio aplinkai vertinti pradinius duomenis;

f) nustatytos leistinos ribos ir konkretesni kriterijai, kuriais apibūdinamas tarpvalstybinis poveikis, sukeliamas konkrečioje vietoje tam tikro pobūdžio ir apimties planuojamos veiklos, kuriai pagal šios Konvencijos nuostatas taikomas poveikio aplinkai vertinimas; nustatytos tarpvalstybinės taršos kritinės ribos;

g) prireikus, bendras poveikio aplinkai vertinimas, bendrų monitoringo programų rengimas, monitoringo prietaisų gradavimo unifikavimas ir metodologijų derinimas, gautų duomenų ir informacijos suderinamumas.

VII PRIEDAS

ARBITRAŽAS

1. Šalis ieškovė arba Šalys ieškovės turi pranešti Sekretoriatui, kad Šalys susitarė perduoti ginčą svarstyti arbitražui pagal šios Konvencijos 15 straipsnio 2 punktą. Pranešime nurodoma arbitražinio ginčo esmė, nurodant konkrečius šios Konvencijos straipsnius, dėl kurių aiškinimo ir taikymo kilo ginčas. Gautą informaciją Sekretoriatas turi persiųsti visoms šios Konvencijos Šalims.

2. Arbitražą sudaro trys asmenys. Šalis ieškovė arba Šalys ieškovės, arba bet kuri kita Šalis arba kitos ginče dalyvaujančios Šalys turi paskirti po vieną arbitrą, ir du paskirtieji arbitrai savitarpio susitarimu paskiria trečiąjį arbitrą, atliekantį arbitražo pirmininko funkcijas. Pastarasis negali būti nė vienos iš ginčo Šalių pilietis ir jo nuolatinė gyvenamoji vieta negali būti nė vienoje iš šių šalių, jis negali būti tų šalių tarnautojas arba kokiu nors kitokiu būdu susijęs su šiuo klausimu.

3. Jeigu, praėjus dviems mėnesiams nuo antrojo arbitro paskyrimo, dar nėra paskirtas arbitražo pirmininkas, kurios nors iš ginčo Šalių prašymu Europos Ekonominės Komisijos Atsakingasis sekretorius turi paskirti jį per du mėnesius.

4. Jeigu, gavusi prašymą, viena iš ginčo šalių nepaskiria arbitro per du mėnesius, tai kita šalis turi teisę informuoti apie tai Europos Ekonominės Komisijos Atsakingąjį sekretorių, kuris turi paskirti arbitražo pirmininką per artimiausius du mėnesius. Po savo paskyrimo arbitražo pirmininkas prašo Šalį, kuri dar nepaskyrė arbitro, padaryti tai per du mėnesius. Pasibaigus šiam terminui, pirmininkas turi informuoti Europos Ekonominės Komisijos Atsakingąjį sekretorių, kuris turi paskirti arbitrą per kitus du mėnesius.

5. Arbitražas turi priimti sprendimą vadovaudamasis tarptautine teise ir šios Konvencijos nuostatomis.

6. Bet kuris arbitražas, sudarytas pagal šio priedo nuostatas, turi parengti savas procedūros taisykles.

7. Arbitražo sprendimai ir procedūriniais, ir esminiais klausimais priimami jo narių balsų dauguma.

8. Teismas gali imtis visų reikiamų priemonių faktams nustatyti.

9. Ginčo šalys turi padėti arbitražo darbui ir konkrečiai panaudoti visas jų žinioje turimas priemones:

a) pateikti jam visus reikiamus dokumentus, sąlygas ir informaciją; ir

b) suteikti jam galimybę prireikus iškviesti liudytojus arba ekspertus ir išklausyti jų parodymų.

10. Šalys ir arbitražo nariai turi laikytis konfidencialumo, kai, vykstant arbitražo nagrinėjimui, gauna bet kokią informaciją konfidencialia tvarka.

11. Arbitražas vienos iš Šalių prašymu gali rekomenduoti laikinas gynybos priemones.

12. Jeigu viena iš ginčo šalių neatvyksta arba nedalyvauja arbitražui nagrinėjant bylą, tai kita šalis gali prašyti teismo tęsti nagrinėjimą ir priimti galutinį sprendimą. Vienos iš šalių nedalyvavimas teisme arba vienos iš šalių nedalyvavimas nagrinėjant bylą nėra kliūtis teismo procesui. Prieš paskelbiant galutinį sprendimą, arbitražui privalu faktiškai ir juridiškai įsitikinti ieškinio pagrįstumu.

13. Arbitražas gali išklausyti atsakomuosius ieškinius, kylančius tiesiogiai iš ginčo esmės, ir priimti dėl jų sprendimus.

14. Jeigu arbitražas, remdamasis konkrečiomis bylos aplinkybėmis, nepriima kitokio sprendimo, tai teismo išlaidas, įskaitant mokėjimą už teismo narių paslaugas, ginčo šalys pasidalija po lygiai. Teismas surašo visas savo išlaidas ir pateikia Šalims galutinę jų ataskaitą.

15. Bet kokia šios Konvencijos Šalis, kuri yra suinteresuota ginčo byla ir gali būti paveikta šios bylos sprendimo, turi teisę, teismui sutikus, dalyvauti nagrinėjant bylą.

16. Arbitražas priima savo sprendimą per penkis mėnesius nuo jo įsteigimo dienos, jeigu tik jis nemano, kad būtina pratęsti šį terminą dar vienam, ne ilgesniam kaip 5 mėnesių, laikotarpiui.

17. Arbitražo sprendimas turi būti papildytas priežasčių išaiškinimais. Teismo sprendimas yra galutinis ir privalomas visoms ginčo šalims. Arbitražas turi pranešti savo sprendimą ginčo šalims ir Sekretoriatui. Sekretoriatas turi perduoti gautą informaciją visoms šios Konvencijos Šalims.

18. Bet kurį ginčą, galintį kilti dėl teismo sprendimo interpretavimo arba vykdymo, bet kuri Šalis gali perduoti tam arbitražui, kuris priėmė šį sprendimą, arba, jei nėra galimybės pasinaudoti pastarojo paslaugomis, kitam arbitražui, sudarytam šiuo tikslu tokiu pačiu būdu kaip ir pirmasis.

_____